

hundsport special

SVENSKA KENNELKLUBBENS UPPFÖDARTIDNING

NUMMER 3 SEPT 2019

Forskning OM DRÄKTIGHET

Möt vår uppfödare
Mikaela Sandbacka,
kennel Chezzay's sid 6

Ryggproblem
hos de kortbenta raserna
sid 24

Utfodring
Hemlagad hundmat och
matrester sid 38

SPONSOR TILL SVENSKA KENNELKLUBBEN

Läs mer på sid 2

ROYAL CANIN

SVENSKA KENNELKLUBBEN
HUNDÄGARNAS RIKSORGANISATION

”En klubb drar t ex slutsatsen att det finns anledning att intensifiera arbetet med informationen/utbildningen kring avel som gynnar sund exteriör och förebygger riskerna för osunda exteriöra överdrifter.”

ARBETSGRUPPEN FÖR ATT FRÄMJA EXTERIÖR SUNDHET 3 2019

Möt vår uppfödare

Mikaela Sandbacka föder upp japansk spets kennel Chezzay's

6

Forskning

Inflammatoriskt tillstånd hos dräktiga tikar

20

Enkätfrågan

Är det svårt att hitta bra valpköpare? Hur gör du för att de ska hitta dig?

49

Blandrasavel

Blandraser & designraser – vad är skillnaden?

46

14. **Sverige attackeras**
Om parasiter och smittor
18. **UKK info**
Viktigt att veta för dig som är uppfödare
24. **Ryggproblem**
Diskbråck hos de kortbenta raserna
30. **Uppfödaren & djurskyddet**
Del 4 Sista delen om de viktiga lagarna
33. **FCI godkänner**
Från bondhund till internationell rashund
36. **Avel & Hälsa**
Hälsoprogram som är igång, föreläsning om hjärtsjukdomar & mycket annat
38. **Utfodring: om hemmablandning**
Hemlagad hundmat och matrester
42. **Uppfödning**
Att föda upp valpar kräver eftertanke och planering
52. **Historia & kuriosas**
Sfinxens ansikte
54. **Kommittéreferat från AK, UKK, KHM & AG-ES**
Den viktigaste och senaste informationen får du här
62. **Notiser & I nästa nummer**
63. **Specialfokus: Golden retriever**

Mikaela tillsammans med från vänster: Mixa (Chezzay's Magic Mix), Spira (Chezzay's Sublime Spirit) och Helix (Chezzay's Heroic Helix).

Mikaelas första hund, Tim, Gladiol's Hokus I Dont Mind, shetland sheepdog född 1996. Hon fick honom som 12 åring efter många års tjt. Katten Tyra hade kommit fyra år tidigare, men gjorde inte Mikaela helt nöjd eftersom det var en hund som stod högst upp på önskelistan.

Möt Mikaela Sandbacka, kennel Chezzay's

Mikaela Sandbacka, kennel Chezzay's, hör till den yngre generationen uppfödare. Med ett brinnande intresse, ambition och en gedigen hundkunskap har hon under de femton år hon ägnat sig åt japansk spets nått stora framgångar både på hemmaplan och utomlands.

I Södertälje bor Mikaela Sandbacka med sambon Patrik och 6-åriga sonen Pontus. I hemmet finns också en flock snövita hundar med mörka ögon och svarta nosspeglar. Pigga och ivriga tar de med glada skall emot Hundsport Special. Alla vill hälsa och vara nära, men snart lugnar de ner sig och slår sig till ro.

För Mikaela är djurintresset grunden till allt – hennes utbildning till biolog och hennes största hobby hunduppfödning. Passionen har funnits så långt tillbaka som hon kan minnas och redan i sjuårsåldern började tjetat om en egen hund. Rasen var bestämd: det skulle vara en shetland sheepdog som hon lärt sig var både lärtärd och trevlig. Föräldrarna höll emot och istället för hund fick hon en katt. Men det stillade inte längtan.

– Så småningom skrev vi ett kontrakt mamma och jag. Om jag uppfyllde det skulle jag få en hund. Jag skulle träna min konststakning (jag var mycket engagerad och tävlade en hel del), jag skulle sköta skolarbetet och hålla ordning på mitt rum. Det var inga orimliga uppgifter men jag var tvungen att anstränga mig lite grand.

Mikaela höll sin del av avtalet. När hon var tolv år var det dags för drömmen att gå i uppfyllelse. Mikaelas mamma tyckte att hon skulle ringa runt till uppfödare själv och fråga om valpar, men det visade sig lättare sagt än

gjort. Ingen av den handfull kennlar Mikaela kontaktade till ville sälja en valp till ett barn. Till slut insåg mamman att hon behövde rycka in och resultatet blev att sheltievalpen Gladiol's Hokus I Don't Mind (f 1996, uppfödd av Liselotte Gidlund), Tim, flyttade in i familjen.

– Tim blev min läromästare. Vi gick varenda hundkurs som fanns. Eftersom jag höll på med konststakning och gillade att tävla ville jag gärna göra det med Tim också, men tyvärr var han kryptorchid och vi startade bara på agility inofficiellt.

Familjen tog Mikaelas intresse på allvar och snart utökades hundantalet med ytterligare en sheltie från kennel Gladiol's, Rosetta Power of Love, Rosie. Hon var ett år när hon kom och hade en del i bagaget.

– Rosie var ganska rädd och vi ägnade mycket tid åt miljöträning. Vi blev väldigt tajta och med tiden blev hon trygg tillsammans med mig. Vi tävlade en hel del i agility och kom upp i högsta klassen. Med Rosie begick jag också min utställningsdebut som resulterade i ett andrapris i juniorklass. Rosie uppskattade inte utställning speciellt mycket, trots det fick hon certifikatkvalitet vid ett tillfälle, så vi fokuserade på agilityn.

Mikaela började så smått intressera sig för avel. En följd av det var att hon höftledsrönt-

gade Rosie vilket avslöjade att hon hade lindrig dysplasi. I samband med det slog Mikaela avelsplanerna ur hägen. Men glöden var tänd – det här med hunduppfödning lockade.

Ny ras

– Mina shelties hade ju inte varit helt friska och jag såg mig om efter en ny ras. Generellt god hälsa var prioritet ett! Den skulle vara ungefär lika stor som sheltien, ha en funktionell päls och gärna vara lite ovanligt – jag ville nog utmärka mig! Jag gillar ju att träna och tävla, framför allt

Rosie, Gladiol's Rosetta Power of Love, Mikaelas andra shetland sheepdog.

Mikaelas första japansk spets och stamtik Diva, SE UCH SE AGCH SE AG(HOPP)CH Enfloy'z La' Diva Name Of The Game. Paret deltog i agility-SM och var reserv i landslaget.

Mikaelas andra japansk spets Najjk, SE UCH Enfloy'z Najjk The Charmant Prince.

Tiken Mikaela sparade från sin första valpkull, Annie, C.I.B. NORD UCH SE V-06 SE V -10 NORD V-06 NORD V-07 NORD JV -06 KBH V-07 SE VV-16 SBIS Chezzay's Annie the Almighty. Annie tävlade också i klass 3 i agility.

Från vänster: C.I.B. NORD UCH SE V-06 SE V -10 NORD V-06 NORD V-07 NORD JV -06 KBH V-07 SE VV-16 Chezzay's Annie the Almighty SE UCH SE AGCH SE AG(HOPP)CH Enfloy'z La'Diva Name Of The Game SE UCH Enfloy'z Najjk The Charmant Prince. SE UCH Chezzay's Circus Clown som valp. (Efter Diva och Najjk).

agility, och en mer udda ras var en utmaning. Japansk spets har alla byggstenar för att kunna fungera på agilitybanan: Den är aktiv, sund, rörlig och välbyggd. Dessutom är den vacker, den tilltalar mig estetiskt.

Mikaelas första möte med rasen skedde av en slump på hundklubben. Mikaela fick se en hund som hon tyckte var fantastiskt fin. Hon tog reda på vad det var för ras, och sedan var bollen satt i rullning. Med all energi en intresserad tonåring, Mikaela var runt 15 år gammal, kan uppbåda studerade hon allt hon kom över om rasen. Hon besökte massor av utställningar, hon pluggade stamtavlor, förde anteckningar och skapade sig successivt en bild av vilka individer hon gillade allra mest. Under lång tid gjorde hon research innan hon hittade de hundar hon tyckte bäst om.

– Jag visste vilken hund jag ville ha i stamtavlan på den japanska spets jag skulle köpa. Hanhunden Int Ch Enfloy'z Floy låg bakom många av de hundar jag gillade och jag kontaktade uppfödaren Eva Werner i Kungsör. Eva var ingen stor uppfödare, det var sällan hon hade valpar.

Mikaela var mycket målmedveten och tydlig med vad hon sökte: hon ville träna och tävla agility men hade också förhoppningar om att få en tik som skulle kunna utgöra grunden för ett kommande avelsarbete. I ett och ett halvt år väntade hon på Enfloy'z La'Diva Name Of The Game (f2002), ett barnbarn till Floy.

– Jag ville börja föda upp och jag ville producera hundar som jag själv skulle vilja ha! Det innebar att de inte bara skulle vara vackra eller arbetande, jag vill ha både och. Mitt intryck då var att ingen annan japansk spetsuppfödare hade riktigt det målet.

Diva hade allt Mikaela tycker är viktigt i rasen. Hon var en suverän arbetshund och blev agilitychampion. Exteriört var hon på den lite större sidan, men hade inga anatomiska fel. Hon var korrekt och prydlig och blev också utställningschampion. Eftersom Mikaela hade haft en del otur med sina shelties kollade hon allt på Diva: höftleder, armbågsleder, knän och ögon. Diva var fri från anmärkningar.

Till Forshaga

Tillsammans med Diva startade Mikaela på hundsportgymnasiet i Forshaga. Syftet var klart, hon ville lära sig mer. Den ambitionen avspeglades också i avgångsbetygen några år senare.

– I Forshaga hade jag mycket bra lärare som fick mig att tänka till och min gymnasietid har präglat det helhetstänk jag försöker ha som uppfödare. Den som har påverkat och inspirerat mig kanske allra mest av dem var Kerstin Andersson (kennel Ringlets). Hon utmanade, ifrågasatte och uppmanade oss att tänka utifrån flera ingångsvinklar i vårt uppfödarearbete, att väga för och emot. Hon lärde mig också hur man kan jobba både i med- och motgång och vikten av att inte dölja problem. Kerstin delade generöst med sig av sina egna erfarenheter.

Divas kvaliteter gjorde att Mikaela bestämde sig för att para henne. Den första kullen planerades redan under gymnasietiden. Mikaela gick metodiskt tillväga. Hon analyserade Divas för- och nackdelar och skrev en kriterielista på

vad hanhunden behövde ha för egenskaper. Diva var en något stor tik, därför skulle hanen vara normalstor. Hon var lite dålig i pigmentet, hanen behövde vara riktigt svart i nos och läppar. Divas päls var tjock och kort, hanen fick gärna ha lite mer längd på sin håran. Däremot kunde han vara kortare i länden. Han skulle dessutom vara trevlig, alert och röra sig sunt. Han skulle inte heller vara släkt med Enfloy'z Floy eftersom Mikaela inte ville dubbla individer i stamtavlan på den kommande kullen. Utöver det gjorde hon också en riskanalys utifrån de svagheter de hanar hon tittade på hade gemensamt med Diva.

– Jag tänker i stort sett likadant idag, även om jag inte skriver ner det på papper. Det kanske kan tyckas excentriskt och överdrivet, men det har fungerat för mig.

Första kullarna

Valet föll på den unga hanen Ch Kannibalen's Almighty Angus. Diva parades, men hon gick tom. Ett nytt försök gjordes som resulterade i en kull på sex valpar. Mikaela behöll tiken Chezzay's Annie The Almighty (f2005), med tiden internationell champion med flera vinnartitlar. Hon vann en hel del, hennes största triumf var Best in Show på rasklubbens jubileumsutställning där runt 120 st hundar deltog.

– Annie hade så mycket som gjorde att hon utmärkte sig. Hon hade sådan karaktär och karisma. Hon älskade att visa upp sig och få uppmärksamhet. Visst hade hon brister, men tack vare hennes attityd och utstrålning glömde man det. Hon var också en framstående agilityhund, tävlade i klass 3 och hade cert.

– Den första kullen blev en rivstart för min avel. Många trodde att det bara var tur – jag var ju ny som uppfödare och bara drygt 20 år gammal. Det var ganska tufft och många tungor var elaka. Men jag tänkte att jag gör min grej, jag fortsätter på mitt sätt. Ingen visste vilket enormt förarbete jag hade gjort. Mina valpar kom inte till av en slump, eller för att det är gulligt med en valpkull. Jag visste vad jag ville och hade gjort en gedigen research. Därför tog jag inte heller åt mig så mycket av det prat som blev.

Diva lämnade inte bara vackra och duktiga avkommor. Hon var en lättparad, lättvalpad tik som fick för rasen stora kullar och valparna blev generellt bättre än hon själv exteriört och hade samma glöd och arbetslust.

– Allt blev så klart inte perfekt, men jag kunde plocka ut de jag ville fortsätta avla på och komma vidare. Den första kullen jag hade gav mersmak. Redan när de låg i valplådan började jag planera för nästa kull. Min första valpkull var en bra upplevelse och allt flöt på fint. Det styrkte min känsla av att det här vill jag verkligen hålla på med.

En tid innan Divas första valpkull kom till världen blev Mikaela ägare till ännu en japansk spets, hanen Ch Enfloy'z Najjk The Charmant Prince (f2003). Uppfödaren Eva Werner visste att Mikaela var mycket förtjust i hans mamma Int Ch Jappetit's Floy Ina-Lee of Floy och när hennes kull var född ringde hon till Mikaelas föräldrar (Mikaela bodde fortfarande hemma) och föreslog att Najjk fick flytta till familjen.

– Najk var en social begåvning, en minglare och extremt charmig. Han var kanske inte samma arbetshund som Diva utan en nypa självständig – han visste bäst själv – och mycket trygg och glad.

Najk kom också att blir far till Divas andra kull, även den en framgång. Tre valpar blev utställningschampions och flera tog titlar i agility och lydnad. Sammantaget karakteriserar Mikaela kullen som mycket arbetsvillig. Fyra av dem har gått vidare i avel.

Divas kull nummer tre var ett resultat av parningen med den norska hanen Ch Freddygården's Ice White Envy. Två av valparna blev champion, ytterligare någon tog cert.

– Ice White Envy hade nog det vackraste uttryck jag sett på en japansk spets. Hans huvud hade fina proportioner, han hade bra pigment och bra stop. Jag vill inte att rasen ska ha ett hårt, kantigt uttryck men heller inte för gulligt och nallebjörnsliknande.

Kvar på kenneln blev Ch Chezzay's Endgame Era som har bidragit till det fortsatta avelsarbetet med sina tre kullar. I kullen föddes också den första hunden som Mikaela exporterade, Int Ch Chezzay's Echo of Eros som flyttade till Finland där han kom att bli en mycket använd avelshane.

Arbetet fortsätter

Med Diva och hennes ättlingar hade Mikaelas uppfödning kommit igång på allvar. Diva är grunden till hela avelsarbetet.

För några år sedan beslutade Mikaela att det ändå kunde vara klokt att förstärka sin uppfödning med nya linjer. Hon köpte in tiken State-of-Art Dancing Queen, Sansa, som hade sin första kull i fjol.

– När jag letade efter en ny tik var jag ute efter samma typ av japansk spets som jag har, men med andra blodslinjer. Jag parade henne med en helt obesläktad australisk hane, Ch Daesdemar It's a Love Story som jag fick låna in. Han var en otroligt trevlig hane, kanske med det bästa temperament jag någonsin stött på. En hund som verkligen trivs med livet – uppmärksam, träningsvillig supertrygg och cool. Efter Sansa har jag sparat en hane på foder som jag kan använda till mina egna tikar. Love Story kom även att ha en kull med Ch Chezzay's Magic Mix. Själv har jag Chezzay's Sublime

Från vänster: SE UCH Chezzay's Circus Clown som valp. (Efter Diva och Najk), SE UCH SE AGCH SE AG(HOPP)CH Enfloy'z La'Diva Name Of The Game C.I.B. NORD UCH SE V-06 SE V -10 NORD V-06 NORD V-07 NORD JV -06 KBH V-07 SE VV-16 Chezzay's Annie the Almighty, SE UCH Enfloy'z Najk The Charmant Prince.

Spirit, Spira, kvar hemma. De båda kullarna är ännu unga men lovar gott för framtiden.

Också stjärnan Annie kom att få tre valpkullar och producerade en rad champion. Mikaela beskriver hennes andra kull med i Norge boende hanhunden Int Ch Stjärnsmällens Fenomen som kanske den bästa hon fött upp, trots att ett par av valparna hade otur och dog i tidig ålder. Kvar i kenneln blev Int Ch Chezzay's Heroic Helix och Int Ch Chezzay's Hope In Heart (fodervärd Lotta Johansson-Bräck).

– Det här var till viss del en oturskull men tack vare de två jag har kvar i avel, ändå den bästa. Helix och "Tossan" har vunnit hur mycket som helst, både på kennelklubbstävlingar och specialer och de har varit mycket bra avelshundar.

– Om jag skulle säga att jag har en talang som uppfödare så är det att välja ut valpar. Jag studerar dem mycket noga under hela den första tiden och jag försöker se både för- och nackdelar och ställa det i relation till vad jag behöver i mitt avelsarbete. Jag vill ha en valp som står bra på sina ben, stadigt och harmoniskt. Jag vill gärna ha lite hals på dem eftersom det oftast hänger ihop med bra frontkonstruktion. Jag mäter ofta olika mått, jag litar inte helt på mina ögon, jag väger och antecknar och för statistik över valparnas utveckling. Pigmentet är viktigt på den här rasen. Om en valp inte har svart nos inom den första levnadsveckan behåller jag inte den även om den färgar i senare. Det beror på att de här valparna ibland blir sämre i pigmentet igen som vuxna.

Från vänster: SE UCH SE AGCH SE AG(HOPP)CH Enfloy'z La'Diva Name Of The Game, C.I.B. NORD UCH SE V-06 SE V -10 NORD V-06 NORD V-07 NORD JV -06 KBH V-07 SE VV-16 Chezzay's Annie the Almighty och SE UCH Enfloy'z Najk The Charmant Prince.

C.I.B NORD UCH DK UCH DK V -12 NORD V -11 SE V-12 NO V -13 SE V-16 Chezzay's Heroic Helix, gruppvinnare, R-CC Crufts 2019, BIR-vinnare på rasspecial.

C.I.B NORD UCH DK UCH NORD V-14 NORD V-15 DK V -12 DK JV-12 NORD JV-12 Chezzay's Known As Keyla – BIM på rasspecial och tävlar i klass 2 i agility.

Från vänster, dotter och mor SE UCH DK UCH NO UCH C.I.B NORD JV -14 SE V-16 NORD V-18 Chezzay's Magic Mix SE UCH Chezzay's Endgame Era.

Mikaelas hundar 2012. Från vänster: Chezzay's Heroic Helix (son till Annie från hennes 2:a kull), Chezzay's Circus Clown (son till Diva ur hennes 2:a kull, pappa är Najk), Enfloy'z Najk The Charmant Prince, Chezzay's Annie The Almighty (dotter till Diva från 1:a kullen), Chezzay's Known As Keyla (dotter till Annie från hennes 3:e kull), Chezzay's Endgame Era (dotter till Diva från hennes 3:e kull).

World Dog Show i Finland, Chezzay's blir bästa grupp i rasen. Gruppen består av två kombinationer med en tik och en hane från varje kombination. från vänster: Chezzay's Heroic Helix Chezzay's Known As Keyla Chezzay's Hope In Heart Chezzay's King Kevin.

SE UCH DK UCH NO UCH NORD JV -14 SE V-16 NORD V-18 (C.I.B) Chezzay's Magic Mix.

Bild på flocken från 2015, sex olika kombinationer. Från vänster: Chezzay's Annie The Almighty (dotter till Diva från 1:a kullen), Chezzay's Heroic Helix (son till Annie från hennes 2:a kull), Chezzay's Known As Keyla (dotter till Annie från hennes 3:e kull), Chezzay's Circus Clown (son till Diva från hennes 2:a kull), Chezzay's Endgame Era (dotter till Diva från hennes 3:e kull), Chezzay's Magic Mix (dotter till Era från hennes 2:a kull). Fyra st är internationella utställningschampions, de andra två är svenska champions).

SE UCH FIN UCH NO JV-16 SE V-18 SE V-19 Chezzay's Open-Hearted Optimist – Bästa tik på Crufts 2019. Fodervärd är Lotta Johansson-Bräck.

C.I.B NORD UCH NO VV-18 NORD VV-18 SE VV-19 Chezzay's Hope in Heart – BIM på rasspecial.

AUST CH Chezzay's Living Legend. Son till Chezzay's Hope In heart och Noidens White Zimba of Hana. Exporterad till Debbie King, kennel Mannerking i Australien som unghund. Han vann två cert i Sverige innan han flyttade och blev enkelt champion i sitt nya hemland. Han är pappa till flertalet champion. Mikaela har sparat semin efter honom här hemma i Sverige för att använda i framtiden.

Prince, AUST CH RU CH SE UCH C.I.B Daesdaemar Its A Love Story. Denna australienska hane fick Mikaela låna av ägaren och uppfödaren Amanda Higgins under 6 månader. Han ställdes ut i Norden och blev svenska och internationell champion. Han är far till kennel Chezzay's S- och T-kull.

Keyla, C.I.B NORD UCH DK UCH NORD V-14 NORD V-15 DK V -12 DK JV-12 NORD JV-12 Chezzay's Known As Keyla.

En av de förmodligen bästa hanhundar, tillsammans med Helix och Helix-sonen Ch Chezzay's Prince Pilou, hon har fött upp menar Mikaela är hanen Ch Chezzay's Living Legend som exporterats till Australien. Där är han en framstående avelshund vars avkommor vunnit mycket i utställningsringen och har kunnat tillföra rasen en hel del.

– Legend är nog den hane jag är mest stolt över. Innan han flyttade ställde jag ut honom två gånger här i Sverige, han tog cert vid båda tillfällena. Både han, Helix och Pilou är hanhundar som är maskulina utan att vara grova, supersunda, självsäkra utan att vara för självständiga och de rör sig mycket bra. Jag får mycket förfrågningar från utlandet på valpar, många har väntat i flera år. Men jag vill inte sälja en valp som jag inte tror på och kullarna är inte stora så det kan dröja innan jag har någon valp som passar en uppfödare.

Bland de främsta tikarna räknar Mikaela Annie, Hope In Heart, In Ch Chezzay's Known As Keyla och Open Hearted Optimist men också Int Ch Chezzay's Guts And Glory i Norge och Ch Chezzay's Magic Mix.

– Jag tror även mycket på min unga Spira, det ska bli spännande att se hur hon utvecklas. Än så länge har hon vunnit ett cert.

Parallellt med de första spetskullarna beslutade sig Mikaela för att också ta sig an sheltie igen. Hon köpte en tik som hon parade, men resultatet blev inte vad hon hoppats. Efter tre sheltiekullar beslutade hon sig för att lägga ner projektet för den här gången.

– Det gick så bra med mina japanska spetsar att jag satsa helt på dem. Det kändes mer fruktbarbart att koncentrera sig på det som gick bra. Jag insåg också att det var svårt att ha fullt fokus på två olika raser och jag var så otroligt engagerad i japansk spets att det inte riktigt rymdes mer.

Att det dock inte alltid blir som man har tänkt, oavsett hur väl man analyserat och planerat har Mikaela också fått erfara. Efter att kullen mellan Diva och Najjk blivit lyckad, parade hon Divas dotter ur en tidigare kull, Ch Chezzay's Endgame Era också med honom.

– Det gav ett minst sagt blandat resultat. En valp blev liten, närmast dvärghundspräglad, en tik blev alldeles för lågställd. De såg lovande ut som små, men växte bort sig. Den här kullen gjorde att jag blev lite försiktigare med att kombinera Najjks linjer med Divas. När jag istället parade Era med Helix blev jag mycket nöjd med resultatet: Ch Chezzay's Magic Mix, Ch Chezzay's Prince Pilou och Chezzay's Pole Position som är champion i sitt hemland England.

Att hitta avelshanar

Mikaela är ständigt på jakt efter tänkbara hundar att införliva i aveln. Hon letar kontinuerligt, både i Sverige som utomlands. Hon försöker undvika att låsa fast sig vid en idé utan förbli öppen för alternativ. Hon är heller inte alls främmande för att använda omeriterade hanhundar, om de har de egenskaper hon tycker sig behöva.

– Jag har efterlyst hanar med specifika egenskaper på Facebook för att öka chanserna att hitta också de som inte tävlar eller visas på utställning. Jag hade en fodervärdstik som

Från vänster: *Enfloy'z La'diva Name Of the Game (Diva)*, *Enfloy'z Najjk The Charmant Prince (Najjk)* och *Chezzay's Annie The Almighty (Annie)*.

parades med en helt okänd hane som bodde nästgårds – det visade sig nämligen att han hade precis det som passade henne. Kullen blev jättefin, en är champion, *Chezzay's Nice N'Easy* och han tävlar även framgångsrikt i agility. Jag tror det är viktigt att ha ett öppet sinne. Alla har vi ju ett ansvar för att bredda avelsbasen och sörja för att avla på ett sätt som gör att vi också om 20 år har obesläktade hundar.

– Nej, utställningsmeriter är inget absolut krav på avelsdjuret. Det viktigaste är att de är sunda och inte har hälsoproblem. Förutom det som kan kontrolleras och registreras är jag nog med att de inte är t ex allergiska eller har återkommande magproblem eftersom det är sjukdomar som påverkar både hundens och ägarens liv mycket negativt.

Mikaela ser också gärna att en tänkt avelshane är aktiv i någon tävlingsdisciplin men det är inte speciellt vanligt i rasen och därför heller inget hon kräver. Däremot försöker hon se hur hunden interagerar och samarbetar med sin ägare både i vardagen och t ex på utställning. Det brukar kunna ge en ledtråd till hundens potential och visa att hunden har ett intresse av att relatera till människor. Även den exteriöra helheten är naturligtvis viktig.

– Nu har jag varit involverad i rasen så länge att jag känner till de flesta hundarna i stamtavlorna på de japanska spetsar som visas idag. Och ser jag en ung hane vars förfäder jag har god kunskap om kan jag välja att använda den hunden ganska tidigt i aveln och vara mer förlåtande mot mindre fel som inte är typiska för den familj han kommer ifrån. Är stamtavlan mer okänd för mig tittar jag mer kritiskt och granskar på den enskilda individen och vill gärna att han ska ha några år på nacken innan jag använder honom.

Det är ibland nödvändigt att också våga prova hanhundar där stamtavlan är mer okänd, Mikaela har vid ett tillfälle importerat semin från engelske Ch Kumiko Mizuiri, en hanhund vars förfäder hon inte var så bekant med. Det var då mycket viktigt att ta reda på så mycket som den aktuella hunden som det gick, både ur mentalitets-, hälso- och exteriörperspektiv vilket gjorde att jag reste till England för att träffa honom "live". Valet av Missouri visade sig vara ett lyckokast. Misouris sperma användes till Annie-dottern Hope In Heart som fick två tikvalpar. Båda sparades för framtida avel. Tiken Ch *Chezzay's Open Hearted Optimist*, "Trix", bor hos Lotta Johansson-Bräck som också har mamman. Trix har varit mycket framgångsrik,

Ella, SE UCH Chezzay's Jumping Jennie. Efter Chezzie, Chezzay's Chess A Royal Game (kullsyskon med Adidas) och Glimmer (SE UCH Chezzay's Golden Glimmer).

Ice, SE UCH Chezzay's Nice N'Easy med sin ägare Lisa Åström. Ice tävlar i agility klass 3 och har flera cert där. Ice har även en grupp-placering från My Dog 2019. Ice är efter Ella (SE UCH Chezzay's Jumping Jennie) och Jeppe (SE UCH Jappetassens Garlic).

bland annat fick hon certifikat och var bäst tik på världens största hundutställning Crufts 2019.

– Trix är en hund som är svår att gå förbi och det är henne vi satsar på i utställningsringarna just nu. Hon har samma temperament som Annie och älskar att visa upp sig. Utmaningen nu är att hitta en hane till henne.

Inte bara på utställningssidan har Chezzays-hundar varit duktiga. Flera hundar har utmärkt sig på andra områden. Två hundar, *Casino Royale* (äg Camilla Karlsson) och *Just Jackpot* (äg Ellinor Edström) har blivit agilitychampions och många andra tävlar. Flera har startat i rallylydnad, några har varit bra på viltspår, andra tävlar i heelwork to music. Just nu utbildas en hund till pedagoghund, en till servicehund och en har fungerat som vårdhund.

– Eftersom Diva var så duktig på agility och hade sådan arbetslust, fick jag en hel del valpköpare som var intresserade just av att träna och tävla med sina hundar.

Typligheten styrkan

Mikaela har idag fött upp ett 20-tal kullar. Ur i stort sett samtliga har hon behållit någon av valparna, antingen själv eller som foderhund hos någon av sina vänner. Intentionen vid varje kull är att avelsarbetet ska föras framåt.

Styrkan hos hennes hundar tycker hon är typligheten. Även om det finns bättre och min-

Mikaela tränar sin flock av hundar i grupp, något hon gör varje dag.

Adidas, CH Chezzay's Circus clown som valp och hans pappa Najjk, CH Enfloy'z Najjk The Charmant Prince.

dre bra individer är de alla av samma modell. De är generellt sunt byggda med bra rörelser. Kvaliteten är hyfsat jämn.

– När jag började föda upp ville jag ha så extremt bra arbetshundar som möjligt men de kräver betydligt mer av sina ägare än de hundar som är mindre aktivitetskrävande. Sedan jag fick min son har jag inte haft lika mycket tid att lägga ner på hundträning som tidigare och det har gjort att jag uppskattar hundar som nöjer sig med lite mindre stimulans. Jag gillar också hundar som är trygga och spontant sociala. Man ska dock komma ihåg att avelsarbete bitvis är en ganska långsam process där målet nås på viss sikt.

Öppenhet

Japansk spets är överlag en ras som är lättuppfödd. Tikarna klarar valpning och valpskötsel i stort sett själva, även om de uppskattar sällskap. Mikaela hade en tik som var värksvag och sedan, när valparna väl var födda, bet ihjäl två av dem. Hon togs ur avel efter sin första kull och Mikaela har inte fortsatt avla på hennes avkomor.

– Jag är ju biolog och anser att tikarnas ungvårdnad är jätteviktig. En tik som inte förstår att ta hand om sina valpar får ingen mer chans i aveln. Att parningar fungerar, att tikarna har lätta förlossningar och tar hand om sina valpar är en förutsättning för all uppfödning. Det var en verkligt tuff upplevelse att ha en tik som uppförde sig så här.

Mikaela är mycket öppen med att redovisa utfallet av de kullar hon föder upp. På hennes hemsida listas alla kullar, deras framgångar och hälsoreultat. Även de problem eller sjukdomar som de drabbats av finns angivet.

– Jag försöker visa vilka hundar jag har, både

Jag tycker vi har lite för få kennlar i rasen idag som bedriver ett långsiktigt avelsarbete. Jag tycker inte jag har hållit på så länge, men jag börjar ändå bli bland de äldre.

deras för- och nackdelar. Jag har ett ansvar eftersom mina hundar är en del av något större, av en population som ska överleva länge än. Ingen individ är perfekt, varken vad det gäller hälsa eller utseende och transparens är viktigt. Många uppfödare är ganska tystlåtna med vad de råkar ut för, men jag tänker att om jag vågar skriva om det så kanske också någon annan gör det.

Hemsidan uppdateras regelbundet, dock mindre flitigt sedan Mikaela startade en Facebookgrupp för kennelns hundar och för de som är intresserade av kennel Chezzay's uppfödning. Hon har även en privat FB-sida, men kennelnsida och den egna överlappar varandra.

– Jag använder Facebook ganska mycket. Tillsammans med en uppfödarkollega administrerar jag en stor, svensk japansk spets-sida för alla som är intresserade av rasen. Vi som sköter sidan ser till att ingen går över gränsen utan att diskussioner etc hålls på en bra nivå. För egen del har jag mycket internationella kontakter och Facebook är ett enkelt och bra sätt att kommunicera på. Efter att ha suttit i styrelsen för rasklubben i några år är jag nu webmaster (och sitter i avelsrådet) och sköter klubbens hemsida.

Genetisk variation

Japansk spets är en ras med stor variation, både exteriört och mentalt. Mikaela menar att det är en fördel eftersom det ofta innebär en variation också genetiskt. Till viss del ser dock detta ut att förändras.

– Min känsla idag är att många tenderar idag att blanda de olika typerna medan man förr var mer benägen att hålla fast vid just den sort man tyckte bäst om. I Sverige har vi en del stora hundar, men ser vi till helheten är de ofta sunda och välbyggda, till skillnad från hur den japanska spetsen ser ut i en del andra länder.

– Det är vanligt att man tycker det är lätt när man börjar föda upp men ju mer man lär sig desto mer komplicerat inser man att det är och då slutar många. Klimatet i hundvärlden kan vara tufft, det är också en komponent som spelar in, och man behöver själv ha lite skinn på näsan för att rida ut de stormar som kan uppstå. Jag tycker vi har lite för få kennlar i rasen idag som bedriver ett långsiktigt avelsarbete. Jag tycker inte jag har hållit på så länge, men jag börjar ändå bli bland de äldre.

– När jag startade min uppfödning var jag oerhört noga med alla mätbara resultat. Numera har jag släppt en del på det och gör stickkontroller t ex avseende hälsa. Jag har också blivit mer benägen att se till en hunds helhet än att fastna i detaljer. Typmässigt är mitt ideal detsamma som när jag köpte min första japanska spets.

Mikaelas närmaste planer innefattar två valpkullar till hösten. Hon vill fortsätta att jobba med de linjer hon har och bibehålla det hos rasen och hundarna som hon tycker om.

– Just nu vill jag prioritera den egna uppfödningen och utställandet. Min son har blivit lite äldre, så jag har så smått börjat ta upp agilityträningen igen. För mig är hunduppfödning fascinerande: att se om slutresultatet, de vuxna hundarna, blir som jag har tänkt och förväntat mig. Jag vill fortsätta sträva mot det som jag tycker är den perfekta japanska spetsen – det är ett jobb som aldrig tar slut!